

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Mediace>Mediace v zemích EU

Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Swipe to change

španělština

Mediace v zemích EU

Španělsko

Jedním z jevů, s nímž se v posledních letech potýká španělský soudní systém, je rostoucí počet sporů, který negativně ovlivňuje jeho fungování. Z tohoto důvodu se hledají alternativní způsoby řešení sporů, které by byly efektivnější než způsoby řešení, které nabízí aktuálně platný model soudnictví. Mediace je jedním z možných způsobů řešení sporů, stejně jako rozhodčí nebo smírčí řízení.

Na koho se obrátit?

Viz vysvětlující informace pro vyhledání mediátora ve Španělsku.

V jakých oblastech je využití mediace přípustné a/nebo nejběžnější?

Zákonem 5/2012 ze dne 6. července o mediaci v občanských a obchodních věcech byla do španělského práva začleněna směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008. Zákon stanoví minimální podmínky pro výkon mediace, aniž by byly dotčeny právní předpisy schválené autonomními společnostmi.

Mediace v sociální oblasti

Použití mediace je velmi běžné v oblasti pracovních sporů. V některých případech zákon ukládá povinnost mediace předtím, než se strany obrátí na soud. Mediace se obecně týká kolektivních sporů, ale v některých autonomních společnostech je možno mediaci použít i v individuálních pracovních sporech. V autonomních společnostech působí mediační orgány, které jsou speciálně pověřené řešením pracovních sporů. Na státní úrovni působí ve Španělsku Interkonfederální služba pro mediační a rozhodčí řízení (*Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje*, SIMA), která poskytuje bezplatné mediační služby ve sporech, které přesáhnou pravomoci orgánů **autonomních společností**.

Zákon 36/2011 o soudnictví v sociální oblasti zavádí skutečnou novinku tím, že jako obecné pravidlo stanoví, že ke každé žalobě musí být přiloženo potvrzení o pokus o předběžný smír či mediaci u příslušného správního orgánu, tj. Mediační, rozhodčí a smírčí služby (*Servicio de Mediación, Arbitraje y Conciliación*), nebo u orgánů, které vykonávají jeho funkce na základě kolektivní smlouvy. V následujícím článku jsou však vyjmenována řízení, na něž se tento požadavek nevztahuje.

Zákon 36/2011 výslovně odkazuje na mediaci nejen v kontextu smírného řešení sporu před soudním řízením, ale i po jeho zahájení.

Mediace v občanských a rodinných věcech

Zákon 5/2012 o mediaci v občanských a obchodních věcech obsahuje možnost informovat účastníky řízení v předběžném řízení o možnosti využití mediace za účelem vyřešení sporu. Soud může dokonce při projednávání věci samé vyzvat účastníky, aby se pokusili dosáhnout dohody, kterou by se řízení ukončilo. Zákon umožňuje účastníkům řízení požádat o přerušování řízení za účelem mediačního nebo rozhodčího řízení.

Zákon 5/2012 přináší v této oblasti soudnictví podstatnou změnu, neboť zavádí do občanského soudního řádu výslovný odkaz na mediaci jako na jednu z forem mimosoudního ukončení řízení.

Ve španělském právním systému je mediační řízení nejvíce rozpracováno a využíváno v oblasti rodinného práva.

Na státní úrovni představuje podstatný krok vpřed přijetí zákona 15/2005, který považuje mediaci za dobrovolný způsob alternativního řešení rodinných sporů a vyhlašuje svobodu za nejvyšší hodnotu španělského právního systému. Podle zákona mohou účastníci řízení kdykoli požádat soudce o přerušování soudního řízení, aby mohli využít rodinné mediace a pokusili se dospět k vzájemně přijatelnému řešení sporu.

Občanský soudní řád navíc nabízí možnost, aby účastníci řízení požádali po vzájemné dohodě o přerušování soudního řízení za účelem podstoupení mediace. Soudci ale nenařizuje ani nedoporučuje, aby řízení *ab initio* přerušil a odeslal účastníky řízení na informační setkání.

Služby poskytované v oblasti rodinné mediace se velmi liší nejen v jednotlivých autonomních společnostech, ale i v rámci jediného autonomního společenství. V některých autonomních společnostech (například v Katalánsku) zajišťuje mediační službu samo autonomní společenství, zatímco v jiných autonomních společnostech nabízejí služby v oblasti rodinné mediace obecní úřady (*ayuntamientos*).

Generální rada soudní moci (*Consejo General del Poder Judicial*) mediaci podporuje a dohlíží nad mediačními iniciativami, které probíhají v rámci jednotlivých španělských soudů a soudních dvorů za přispění autonomních společností, vysokých škol, obecních úřadů a sdružení.

Mediace v trestních věcech

Mediace v trestních věcech sleduje dva cíle: resocializaci pachatele a odškodnění oběti trestného činu.

V oblasti soudnictví, které se týká justice mladistvých (14 až 18 let), je mediace výslovně definována jako prostředek úspěšné převýchovy mladistvých. V této oblasti mediaci provádějí pracovníci pomocného aparátu státního zastupitelství pro trestnou činnost mladistvých, ale mediací mohou být pověřeny i orgány autonomních společností a jiné instituce, jako například sdružení.

Pokud jde o soudnictví v oblasti trestné činnosti zletilých osob, mediace není upravena předpisy. V praxi se nicméně provádí v některých provinciích na základě trestních předpisů a trestního řádu, které připouštějí úpravu a snížení trestu v případě nápravy škody, a použitelných mezinárodních právních norem. Mediace je zpravidla používána v méně závažných případech porušení práva, jako je například zavinění z nedbalosti či přečiny, ale může být použita, pokud to okolnosti vyžadují, i v případě trestných činů.

Pokud jde o genderové násilí, organický zákon 1/2004 o ochraně proti genderovému násilí v takovýchto případech mediaci výslovně zakazuje. Stále častěji se však objevují hlasy prosazující využití mediace i v této oblasti právního řádu, s výhradou posouzení vhodnosti mediace v jednotlivých případech.

Generální rada soudní moci v této souvislosti ve své zprávě o genderovém násilí v rodině z roku 2001 zdůrazňuje, že méně závažnými případy úmyslného či nedbalostního domácího násilí by se měly zabývat občanskoprávní soudy.

Generální rada soudní moci mediaci podporuje a dohlíží na mediační iniciativy vyšetřujících, trestních a provinčních soudů ve Španělsku. Zatím nejbohatší zkušenosti s mediací v trestním řízení mají Katalánsko a Baskicko.

Mediace v oblasti správního soudnictví

Zákon o správním řízení výslovně nestanoví možnost využití alternativních způsobů řešení sporů za pomoci třetích stran, avšak takové způsoby ani nezakazuje.

Zákon dále stanoví možnost, aby se zákonnost správních činností přezkoumávala jinými prostředky než soudní cestou s cílem zabránit četným zbytečným soudním žalobám a nabídnout levné a rychlé způsoby řešení mnoha sporů.

Portál správního soudnictví obsahuje informace o orgánech občanského, obchodního, trestního, sociálního a rodinného soudnictví poskytujících mediační služby v rámci soudů, jakož i o řadě služeb mimosoudní mediace nabízených různými profesními komorami a sdruženími.

Existují zvláštní pravidla, která se musí dodržovat?

Funkci mediátora obecně vykonává nestranná třetí osoba, která je vázána mlčenlivostí a důvěrností informací.

Strany se s pomocí svých advokátů mohou dohodnout na zahájení mediačního řízení a oznámit to soudu, nebo je může kontaktovat přímo soud, pokud dospěje k názoru, že spor může být předmětem mediace.

V trestních věcech je obvykle kontaktován jako první pachatel trestného činu. Pokud pachatel souhlasí, je následně kontaktována poškozená osoba, aby mohlo být zahájeno mediační řízení.

Informace a vzdělávání

Podle zákona 5/2012 o mediaci v občanských a obchodních věcech musí mediátor mít uznávaný vysokoškolský titul nebo vyšší odborné vzdělání a před výkonem mediační činnosti musí absolvovat odbornou přípravu ve formě jednoho či několika zvláštních kurzů, které poskytují řádně akreditovaná zařízení a jsou uznávány na celém území státu.

Některá autonomní společenství upravují vzdělávání nutné k výkonu rodinné mediace prostřednictvím zákonů a jejich prováděcích předpisů. Obecně se u mediátorů vyžaduje alespoň tříleté vysokoškolské vzdělání a absolvování zvláštních kurzů zaměřených na mediaci v délce 100 až 300 hodin převážně praktické výuky.

Vzdělávání v oblasti mediace většinou nabízejí vysoké školy a odborná sdružení, jako je psychologická či advokátní komora.

Jaké jsou náklady mediace?

Obecně platí, že mediační řízení navržené soudem je bezplatné.

Při mediaci v oblasti pracovních sporů jsou služby autonomních společenství a SIMA bezplatné.

V oblasti rodinné mediace jsou služby poskytované institucemi, které spolupracují se soudem, zpravidla bezplatné. V Katalánsku je cena mediačního řízení upravena zvláštním předpisem pro osoby, které nemají nárok na bezplatnou právní pomoc.

Pokud jde o mediaci v trestních věcech, mediační řízení navržené veřejnými orgány je bezplatné.

S výjimkou soudem navrženého mediačního řízení rozhodují o použití mediátora a výši jeho odměny strany sporu. K nákladům na mediaci zákon 5/2012 výslovně stanoví, že bez ohledu na to, zda mediace skončila dohodou, nesou strany sporu náklady rovným dílem, není-li smluvně stanoveno jinak.

Aby se podpořilo mimosoudní řešení sporů, podle zákona 10/2012, který stanovuje některé poplatky za úkony prováděné soudní správou a Národním toxikologickým a forenzním ústavem, se vrací poplatek v plné výši, byla-li mimosoudním ukončením sporu uspořena část nákladů na poskytované služby.

Je dohoda, která je výsledkem mediace, soudně vykonatelná?

Podle zákona 5/2012 mohou strany dohodu dosaženou prostřednictvím mediace zaznamenat formou notářského zápisu.

Jestliže se má dohoda o mediaci vykonat v jiném státě, je kromě notářského zápisu nutné splnit případné požadavky mezinárodních úmluv, jimiž je Španělsko vázáno, a právních předpisů Evropské unie.

V případě dosažení dohody formou mediace až po zahájení soudního řízení musí účastníci řízení požádat soud o schválení této dohody podle občanského soudního řádu.

Možnost vykonání mediační dohody závisí na právech, jakými účastníci řízení v dané věci disponují.

Související odkazy

SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA

Poslední aktualizace: 26/03/2019

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.